

Reforma studija na Institutu za crkvenu glazbu

Devetgodišnji rad Instituta za crkvenu glazbu postepeno je obogaćivan novim iskustvima koja su zahtijevala odgovarajuće radno usmjerenje ove ustanove. Dosadašnje iskustvo i sadašnje pastoralne potrebe naše Crkve, odnosno mogućnosti onih koji žele učiti glazbu na Institutu, bili su poticaj da se pokušaju pronaći nova adekvatna rješenja. Uprava Instituta, u smislu njegova Pravilnika kojim je određena svrha Instituta, odlučila je provesti slijedeću obnovu:

1. studij crkvene glazbe na Institutu imao bi tri stupnja;
2. prema potrebi Institut bi organizirao specijalizaciju pojedinih disciplina;
3. uz dosadašnji redoviti studij, uveo bi se i izvanredni studij.

Prvi stupanj namijenjen je onima koji pohađaju Katehetski institut. Cjelovit studij traje četiri godine: prve dvije godine uz Katehetski Institut uče se usporedno neki glazbeni predmeti (glasovir i solfeggio); zatim se kroz dvije godine dovršava glazbeni studij. *Drugi stupanj* bi trajao četiri godine. Uvjet za upis je prijemni ispit. *Treći stupanj* bi trajao četiri godine. Uvjet za upis je prijemni ispit i završena srednja škola, odnosno položeni odgovarajući ispiti. Samo je po sebi razumljivo da svaki od navedenih stupnjeva ima različiti opseg studija pojedinih glazbenih predmeta.

Specijalizacija (orgulje, kompozicija) bi bila omogućena onima koji su završili treći stupanj Instituta ili odgovarajuću glazbenu školu.

Na izvanredni studij moguće je upisivati predmete pojedinačno. Ovakav studij namijenjen je onima koji se radi drugih obaveza ne mogu posvetiti samo studiju glazbe (slušači Bogoslovnog fakulteta i drugi), a žele ili djelomično ili potpuno — kroz veći broj semestara — završiti glazbeni studij. Na ovom studiju upisuju slušači određeni broj predmeta u dogovoru s Upravom Instituta.

Sve ovo što je ovdje ukratko izneseno samo su najopćenitije obavijesti o novim mogućnostima studija na Institutu za crkvenu glazbu. Podrobnije upute mogu zainteresirani dobiti u Tajništvu Instituta za crkv. gl. (41000 Zagreb, Kaptol 29/II). Uprava Instituta spremno se odlučila na ovakvu obavezu studija želeći od desete godine započeti radom koji otvara veće i prikladnije mogućnosti u odnosu na sadašnje potrebe naše Crkve, a Institutu za crkvenu glazbu daje određeniji i našim prilikama prilagođeniji oblik glazbene škole.

Orguljaški tečaj

Ovogodišnji orguljaški tečaj održat će se od 22. — 31. kolovoza. Uzimajući u obzir izvanredne i redovite obaveze onih koji bi željeli prisustvovati ovom tečaju, smatrali smo ovo vrijeme najprikladnijim, jer ljetne obaveze (prva sv. Pričest, sv. Poptvrda itd) prestaju, a školska godina još ne započinje.

Rad ovogodišnjeg orguljaškog tečaja bit će na poseban način usmjeren obnovljenom bogoslužju, odnosno glazbenom repertoaru koji je nastao za obnovljeno bogoslužje. Programom je predviđeno slijedeće:

— skladatelji će tumačeći svoje skladbe — pokazati kako treba primijeniti stečeno znanje iz različitih glazbenih disciplina (hammonija, glazbeni oblici, improvizacija, kompozicija itd);

— uvježbavajući skladbe za bogoslužje mise učesnici tečaja će moći naučiti kako da pripremaju repertoar sa zborom i pukom;

— pripremljeni glazbeni repertoar izvodit će se na prigodnom bogoslužju mise (uvježbani »zbor i puk« sudjelovat će jednom na recitiranoj, dječjoj pjevanoj, pučkoj pjevanoj i svečanoj misi);

— skladatelji i nastavnici orgulja sa Institutu za crkvenu glazbu tumačit će i praktično pokazati kako treba izvoditi skladbe za orgulje: u prvom redu one koje su objelodanjene u prilogama Sv. Cecilije, ali i one koje predlože polaznici orguljaškog tečaja.

Predviđena su također teoretska predavanja (liturgika, propisi o crkvenoj glazbi, liturgijsko čitanje itd), izvještaji o glazbenom djelovanju u župi, izmjena iskustava, prigodna predavanja o poznatim skladateljima crkvene glazbe uz slušanje njihovih djela i prigodni koncerti na orguljama u Zagrebačkoj prvostolnoj crkvi.

One koji su prošle godine prisustvovali orguljaškom tečaju opširnije ćemo obavijestiti o programu tečaja i o onome što bi bila njihova priprava za tečaj. Međutim, i svima koji su zainteresirani za ovaj tečaj, sigurno su poznata novija skladateljska nastojanja namijenjena bogoslužju. Ona su u središtu pažnje ovoga tečaja. Dragocjen doprinos slušača uspjehu tečaja bit će u tome da predavače — skladatelje iznesu svoja razmišljanja i moguće poteškoće u susretu s novim skladbama.

Oni koji žele prisustvovati tečaju neka po mogućnosti do 15. kolovoza pošalju prijavu. Oni koji nemaju mogućnost smještaja, mogu se uz dnevne cijene smjestiti u Bogoslovnom sjemeništu (Kaptol 29). Za sve druge obavijesti obratite se na Tajništvo Instituta za crkvenu glazbu, 41000 Zagreb, Kaptol 29/II.

Simpozij CIMS-a u Salzburgu

U organizaciji međunarodnog udruženja za crkvenu glazbu, poznatog pod kraticom CIMS (Conciatio Internationalis Musicae Sacrae), sa sjedištem u Rimu, održan je od 4. do 8. travnja 1972. u Mozartovom gradu Salzburgu II. Simpozij crkvene glazbe zemalja njemačkog govornog područja i nekih susjednih istočnih zemalja: Jugoslavije, Poljske, Čehoslovačke. Organizator i voditelj simpozija bio je Msgr. Dr. Johannes Overath, podpredsjednik CIMS-a. Učestvovalo je preko 60 članova CIMS-a, dirigenata, skladatelja i glazbenih znanstvenika. Stručnim referatima, konkretnim izvještajima i praktičnim sudjelovanjem u raznim oblicima pjevanog bogoslužja bila je razrađena glavna tema simpozija: **Liturgijska glazba u katedralama, opatskim crkvama i velikim bazilikama (eccl. maiores)** nakon II. Vatikanskog sabora.

Samom otvorenju prisustvovao je salzburški nadbiskup Dr. E. Machainer, i sadašnji predsjednik CIMS-a prof. Dr. Jacques Chailley. U uvodnom i pozdravnom govoru Dr. J. Overath zahvalio se nadbiskupu za gostoprimstvo i pokroviteljstvo, te istakao značenje i važnost ovog simpozija i aktualnost same teme. Nadbiskup je srdačno pozdravio sve učesnike simpozija i naglasio kako je važan i nuždan zajednički rad, zajednička traženja i nastojanja oko rješavanja raznih teškoća i problema na polju današnje crkvene liturgijske glazbe. Na kraju je pročitao pozdravni telegram Pape Pavla VI.

U ovom prikazu osvrnuti će se najprije na glavne referate i izvještaje katedralnih dirigenata, zatim na praktično sudjelovanje i prisustvovanje u pjevanom bogoslužju i na završno studijsko putovanje.

Opširan i iscrpan referat: **Liturgijsko-glazbeno pravni položaj glazbe** u katedralama, opatskim crkvama i bazilikama, održao je sveuč. prof. Dr. Georg May (Mainz), koji je na temelju crkvenih dokumenata o glazbi u bogoslužju, od enciklike Musicae sacrae disciplina Pija XII, pa sve do najnovijih pokoncilskih dokumenata, snažno i evidentno pokazao načela, ulogu i položaj glazbe u svečanom bogoslužju, koje zahtijeva glazbu vrhunske umjetničke kvalitete, nužnost opstojanja dobrih zborova (capella musicale, schola cantorum), kvalificirane glazbenike sposobne da izvode takovu glazbu, te neophodnost intenzivnog gajenja i studija crkvene glazbe u sjemeništima.

Temu: **Gregorijansko pjevanje jučer i danas** obradila su 3 predavača. Msgr. Dr. Franz Kosch iz Beča svestrano je obuhvatio Rimski Graduale i Kyriale u općoj uredbi novog rimskog misala. Prof. Joseph Lennards (Roermond, Holandija) vrlo je lijepo i praktično na primjerima iz Solesmesa

obradio i osvijetlio teškoće i mogućnosti napjeva određenih za svećenika u novom rimskom misalu. Fr. Robert A. Skeris (Milwaukee/Wisconsin, SAD) opširno je prikazao pjevanje u časoslovu.

Dva renomirana crkvena glazbenika iz Kölna zahvatila su i obradila **vokalnu i instrumentalnu liturgijsku glazbu**. Sveuč. prof. Dr. K. G. Fellerer dao je povijesni pregled, a prof. H. Schroeder suvremene aspekte, gdje je iznio vrlo smiona i zanimljiva mišljenja i prijedloge za orkestraciju i instrumentaciju suvremene crkvene glazbe (uvođenje novih instrumenata i raznih udaraljki).

Liturgijsko orguljanje danas obradio je i akustičnim primjerima ilustrirao prof. Hermann Kronsteiner (Beč), a prof. Joseph F. Doppelbauer (Salzburg) temeljito je obradio delikatnu i složenu temu: **Kompozitorski zadaci i pitanja**.

Nakon svakog referata razvila se vrlo zanimljiva i plodonosna diskusija.

Osobiti interes i obogaćenje predstavljali su izvještaji 18 katedralnih dirigenata i zborovođa iz Njemačke, Austrije, Švicarske, Poljske i Jugoslavije o današnjoj konkretnoj praksi i situaciji crkvene glazbe u katedralama, opatijama i velikim bazilikama. Iz naše zemlje dan je izvještaj iz Mostara, Sarajeva i Zagreba.

Simpozij je završio studijskim putovanjem u München. Tamo su učesnici imali priliku razgledati i upoznati Društvo za zaštitu glazbenih autorskih prava (GEMA). Vrlo lijep i koristan izlet bio je priređen u dva mjesta nedaleko Münchena; u Fürstfeldbruck, gdje smo u staroj opatiji upoznali stare i zvukovno vrlo bogate barokne orgulje, i u poznati samostan Andechs, gdje su učesnici iz Poljske koncelebrirali misu na čast sv. Hedvige, a nakon toga smo razgledali znamenitu i bogatu riznicu. Završetak simpozija bio je označen prisustvovanjem svečanoj službi Božjoj u crkvi sv. Kajetana (Elizabethkirche) u Münchenu pod kojom je zbor te crkve izveo djela polifone glazbe: O. Lassus, Misa za dva zbora; P. L. Palestrina, Surrexit pastor bonus. Promjenljive dijelove izveo je zbor primjernim pjevanjem gregorijanskog korala. Sve nas je zadivila improvizatorska sposobnost orguljaša ove crkve.

Za učesnike je ovaj, na ovakav način organizirani, simpozij bio veliko obogaćenje. Međusobno upoznavanje, izmjena mišljenja i proširivanje ideja pokazalo je djelotvorno i plodonosno ne samo za pojedince, već je to bio i doprinos za razvoj dobre crkvene liturgijske glazbe općenito.

Ljubomir Galetić